

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg ved godt, at ministeren har sin egen virkelighedsopfattelse, og med i den opfattelse er, at jeg skulle være inderligt imod hele projektet, hvilket er noget forfærdeligt sludder.

Jeg har hele tiden syntes, at den østlige del var et fantastisk godt projekt, jeg syntes bare, det skulle blive bedre og mere naturnært end det, ministerens embedsmænd oprindeligt lagde vægt på. Men nu tror jeg, vi er ved at finde en god model.

At man med hensyn til den vestlige del mener, at man på en meget billigere og bedre måde kunne have fået mere miljø for pengene, må man vel have lov til at mene. Det er ikke det samme som at være inderligt imod hele projekt, hvis man egentlig gerne havde set, at der på fornuftig vis var blevet sparet nogle penge. Hvis ministeren gennemlæser den tale, jeg netop har holdt som mit indlæg her ved andenbehandlingen, vil han se, at den netop var meget afbalanceret og at jeg overhovedet ikke var inde på de ting, jeg er nødt til at komme ind på nu, fordi ministeren stiller sig an på den måde, han gør.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

En af de utallige glæder, der er knyttet til mit embede som miljø- og energiminister, er daglig læsning af Skjern Dagblad; det er en af de utallige opmuntringer. Men dér har fru Hanne Severinsen hele vejen igennem udtrykt sig negativt om dette projekt. Jeg respekterer, at hun har den mening, men hun må have mig undskyldt, når jeg siger, at når hun samtidig skal være ordfører for et parti, der siger ja til projektet, er det grunden til, at alle problemerne er opstået. Men som sølvbrudgommen sagde til sølvbruden: Lad gammelt nag være glemt.

Nu skal vi videre, og jeg vil bare understrege endnu en gang, at vi vil leve op til alle vore løfter. Det fører mig frem til noget, jeg glemte i mit svar til hr. Kirk: Vi står selvfølgelig ved det, jeg har sagt i mit svar på spørgsmål 21 om organiseringen af brugergruppen.

Jeg må i det hele taget sige, at når man tænker på, hvor megen tøven der har været i både Ringkøbing Amt og såvel Egvads som Skjerns byråd, synes jeg, vi i de sidste måneder har fået et virkelig godt samarbejde om organiseringen

af gruppen. Der er ingen tvivl om, at der er en kolossal lokal interesse i dag for, at projektet ikke bare bliver til stor gavn for naturen og en turistattraktion, men også kan blive til glæde for lokale brugergrupper. Derfor er jeg også glad for at kunne svare ja på spørgsmålet: Vi yder sekretariatsmæssig bistand, men brugergruppen bliver ikke organiseret med formandskab fra Skov- og Naturstyrelsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 3 stemte for, 102 imod.

Ændringsforslag nr. 2 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Anden behandling af lovforslag nr. L 56: Forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning. (Beskyttelse af drikkevandsressourcer og vandforsyning).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (FremSAT 16/4 98. Første behandling 28/4 98. Betænkning 17/6 98).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges:

26) Anden behandling af lovforslag nr. L 55: Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om naturbeskyttelse, lov om vandløb og lov om planlægning. (Justering af harmonikravene og genopretning af vådområder i overensstemmelse med aftalen om Vandmiljøplan II).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).
(Fremsat 16/4 98. Første behandling 28/4 98.
Betænkning 17/6 98).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

27) Anden behandling af lovforslag nr. L 58: Forslag til lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Af fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen).
(Fremsat 16/4 98. Første behandling 28/4 98.
Betænkning 17/6 98).

Der var stillet 16 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

28) Anden behandling af lovforslag nr. L 67: Forslag til lov om afgift af kvælstof indeholdt i gødninger m.m.

Af skatteministeren (Ole Stavad).
(Fremsat 16/4 98. Første behandling 28/4 98.
Betænkning 17/6 98).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Christian Mejdahl (V):

Lovforslag nr. L 55 regulerer bl.a. harmonikravene.

Der er i denne uge kommet en henvendelse fra landboorganisationerne til Miljø- og Planlægningsudvalget, som sætter spørgsmålstegn ved de forudsætninger, der ligger til grund for beslutningen om vandmiljøaftalens harmonibestemmelser, og jeg vil gerne bede miljø- og

energiministeren kommentere den henvendelse. Vil det være muligt at justere kravene, subsidiært forlænge perioden frem til gennemførelse af de nye krav? Miljøeffekten er kun 300 t kvælstof, og generne og omkostningerne står i en skærende kontrast hertil.

Jeg vil gerne opfordre aftalepartierne til at revurdere harmonibestemmelsen. Venstre vil gerne medvirke, men først vil jeg gerne høre ministerens kommentarer. Ændringsforslagene nr. 1 og 2, som er stillet af Kristeligt Folkeparti, vil Venstre såmænd gerne støtte. Men det er jo aftalestof, så ministerens svar er udslagsgivende for vores stemmeafgivelse. Ministerens ændringsforslag har vi tilkendegivet at vi støtter, og det var alt om L 55.

Vi har skrevet i betænkningen til lovforslag nr. L 58, at Venstre vil redegøre for sin stilling til nogle af ændringsforslagene. Det er lykkedes i udvalgsarbejdet at få nogle ting afklaret, som vi satte spørgsmålstegn ved under førstebehandling. Fødevareministeren har i svarene på en række spørgsmål tilkendegivet, at gødningsnormerne ikke ligger fast for tid og evighed for de enkelte afgrøder, idet de kan justeres i henhold til princippet om vægtede gennemsnit – altså 10 pct. under normen for 1997-98 – og i bilag 24 står der, at der fortsat vil kunne fastsættes N-normer for nye afgrøder.

I bilag 24 har ministeren også tilkendegivet, at landbrugets rådgivningscenter fortsat vil være et væsentligt led i forbindelse med korrektionen af normerne for eksisterende afgrøder og fastsættelse af normerne for nye afgrøder. Ministeren har desuden tilkendegivet, at anvendelse af den nyeste teknik og viden som f.eks. brug af N-minimumanalyser kan anvendes ved fordeling af gødning inden for virksomheden. Endelig har ministeren tilkendegivet, at såfremt de nye harmoniregler i enkeltstående tilfælde måtte medføre problemer med opfyldelse af landbrugslovens arealkrav, vil ministeren være indstillet på at arbejde for en afhjælpning af disse problemer. Her kan jeg henvise til bilag 74.

Af bilag 24 fremgår det endvidere, at der for nærværende er for lidt viden om, hvor store næringstab der kan tolereres, og at næringsstofregnskabet derfor ikke er særlig anvendeligt som regelstyringsværktøj, men at det vil være oplagt at arbejde med den mulighed på længere sigt. I bilag 27 står, at kvælstofholdige fodermidler, f.eks. foderurea og flydende ammoniak til foderformål, ikke skal indgå i beregningen af

kvælstofforbruget, og kvælstof til foderformål vil derfor ikke indgå i vurderingen af en eventuel overgødskning.

Det er lykkedes med Kristeligt Folkepartis mellemkomst at bibeholde den nuværende planperiode og ved et ændringsforslag få smiddigt paragraffen om efterafgrøder, oven i købet for begge emners vedkommende, så det nu kommer til at stå i loven. Derimod er det ikke lykkedes at få tilslutning til at ændre 5-km-grænsen til 10 km, så loven kommer i harmoni med landbrugsloven, og det forstår jeg ganske enkelt ikke. § 19, som det drejer sig om, er ikke omfattet af Vandmiljøplan II-aftalen, og derfor har Venstre og De Konservative med sindsro stillet ændringsforslag.

Nu ser jeg næsten ikke anden udvej end at bede Kristeligt Folkeparti om at stille det samme ændringsforslag, for så er jeg sikker på, at regeringen vil støtte det, selv om Kristeligt Folkeparti ikke er med i vandmiljøaftalen og stemmer imod lovforslaget. Det siger jeg med al den sarkasme, som mit i øvrigt fredelige temperament kan opbyde, og min sarkasme er ikke vendt imod Kristeligt Folkeparti.

Ændringsforslag nr. 13 skal fjerne den paragraf, som mod behørig legitimation til enhver tid giver den, ministeren bemyndiger dertil, adgang til virksomheder, der er omfattet af loven, uden retskendelse, hvis det skønnes nødvendigt. Ændringsforslag nr. 12 er en konsekvens heraf. Disse to forslag stillede vi også med god samvittighed, fordi de heller ikke er omfattet af aftalen, og fordi vi synes, bestemmelsen er en uskik, som krænker retsbevidstheden og er inderlig overflødig.

Venstre er stærkt bekymret over den stigende tendens til, at man ved lov giver forvaltningsmyndigheder mulighed for at kontrollere borgerne, uden at reglerne om ransagning skal være opfyldt. Retssikkerheden er i dag ofte helt utilstrækkelig, når det drejer sig om forvaltningsmyndigheders adgang til privat ejendom, og reguleringen er alt for vilkårlig og på kanten af grundlovens regler.

En yderligere svækkelse af retssikkerheden sker ved, at det ofte er den samme myndighed, som mere eller mindre tilfældigt bliver opmærksom på lovovertrædelserne, der udfører kontrollen og senere behandler disse lovovertrædelser. Denne svækkede retsbeskyttelse bliver yderligere markant på grund af det totale fravær af generelle forskrifter for forvaltningsmyndighederne. I kølvandet på den stigende

regulering af borgernes adfærd er nemlig fulgt en stadig stigende kontrolvirksomhed, der med hjemmel i lovgivningen giver myndighederne mulighed for indgreb af f.eks. ransagningslignende karakter.

Forvaltningsmyndigheder kan f.eks., uden at ransagningsbetingelserne er opfyldt, trænge ind på privat ejendom og kontrollere uden at rejse sigtelse, og myndighederne kan foretage afhøringer uden at gøre opmærksom på, at kontrolsamtalen kan blive anvendt ved en senere strafesag. Finder forvaltningsmyndighederne bevis for strafbare forhold, gælder hverken reglerne om afhøring med en sigtets retsstilling eller adgang til advokat, ligesom myndighederne typisk slet ikke er uddannet til og ikke som politiet får forskrifter om forsvarlig efterforskning samt indsamling og afvejning af beviser.

Jeg skal i øvrigt tilkendegive, at Venstre stemmer for samtlige 16 ændringsforslag under forudsætning af støtte fra hele aftalekredsen til de ændringsforslag, der er omfattet af Vandmiljøplan II-aftalen. Når vi ikke på forhånd har meldt ud om ændringsforslag nr. 5 og 6, som hænger sammen med ændringsforslag nr. 4, skyldes det, at det var svært i udvalgsrådet at overskue rækkevidden af dem. De tre forslag nr. 4, 5 og 6 hænger sammen, men de er ikke uproblematisk, og derfor vil jeg foreslå, at L 58 går tilbage til udvalget.

Første næstformand (Birte Weiss):

L 58 går herefter tilbage til fornyet udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Til hr. Christian Mejdahls sarkasme over forslag fra Kristeligt Folkeparti har jeg kun den bemærkning, at de ting, der bliver stemt ind her, er jo aftalt mellem aftalepartierne, og når forslaget nu kommer tilbage til udvalget, kunne det være, at det også kom til at se smukkere ud på papiret, så aftalepartierne fik udtrykt, at de var enige. Om der så er andre partier, der vil tilslutte sig, er en anden sag, men når forslaget nu kommer tilbage, kan man måske få skrevet betænkningensbidraget på en sådan måde, at der ikke er nogen tvivl.

Men ellers vil jeg spørge hr. Christian Mejdahl, om det ikke er sådan, at denne aftale medfører, at vi på harmoniområdet rent faktisk beder om en undtagelse fra EU-direktivet og sådan set beder om at slippe billigere. Vi stram-

mer rent harmonimæssigt op på svineavlen, men der ligger da det i det, at vi i øvrigt beder om en slags undtagelse fra EU-bestemmelserne.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg skal blot lige tilkendegive, at L 58 stemmer Dansk Folkeparti selvfølgelig imod, og også at det fremgår af betænkningen, at vi ikke støtter ændringsforslag nr. 8, som er stillet af Venstre, og som gør, at loven kommer i harmoni med landbrugsloven. Men jeg skal meddele, at vi støtter ændringsforslag nr. 8.

(Kort bemærkning).

Christian Mejdahl (V):

Jeg vil godt svare hr. Steen Gade på det spørgsmål, han stillede.

Naturligvis står vi ved det, som er aftalt, for det er aftalestof, og det er også rigtigt, at vi har forsøgt at få en lempelse i forhold til EU's nitratdirektiv. Men jeg vil godt høre ministerens kommentar til den henvendelse, der er kommet for ganske nylig – i forgårs vistnok – fra landboorganisationerne, fordi de stiller et kritisk spørgsmål om nogle af tingene, og det spørgsmål vil jeg godt høre ministerens kommentarer til. Det var såmænd det, der lå i min opfordring heroppefra.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Tak for svaret. Jeg ville bare have tingene på det rene, så der ikke er nogen, der er i tvivl om, at det, vi noget nølende har sagt ja til, er at bede om en undtagelse fra nitratdirektivet.

Jeg siger, at vi har sagt ja nølende, fordi jeg mener, der stadig er en risiko for, at EU ikke synes, det er godt nok, og derfor mener jeg, det måske er lidt forkert at få en tone ind i debatten om, at de harmonikrav er vældig voldsomme over for landbruget, for det er jo ikke sandheden. Sandheden er, at harmonikravene er lempeligere end EU's nitratdirektiv.

Martin Glerup (S):

Der er ingen tvivl om, at dette lovforslag indeholder nogle særdeles gode redskaber i flere forskellige forbindelser. Først og fremmest kan vi overholde vandmiljøplanens krav, og for det andet kan vi, som man også har været inde på, opfylde EU's nitratdirektiv. Og i den forbindelse er det klart, at harmonikravene spiller ind, og det spørgsmål skal selvfølgelig tackles på en

måde, sådan at vi opfylder direktivets krav og får det forhandlet med EU. Det ligger der jo også i aftalen.

Så vil jeg godt sige, at lovforslagene nr. L 55 og L 56 indeholder nogle fantastisk gode retningslinjer for, hvordan man skal varetage vores grundvandsbeskyttelse. Mange af de ting, der ligger i lovforslaget, stammer fra Drikkevandsudvalgets rapport og anbefalinger, og jeg synes, det er en god anledning til, at vi får gennemført nogle af de ting til gavn for vores grundvandskvalitet og til gavn for vores drikkevandsforsyning.

Miljø- og energiministerens ændringsforslag betyder, at det bliver amterne, der bliver krumtappene i forbindelse med administrationen af vådområderne med hensyn til, hvilke projekter der skal udpeges – der bliver selvfølgelig nogle centrale kriterier – og får en stor opgave i forbindelse med erhvervelser, salg, engangskompensation og eventuel ekspropriation. Det skal selvfølgelig ske efter nogle retningslinjer, hvor Skov- og Naturstyrelsen efter indstilling fra Naturforvaltningsudvalget har nogle kriterier for, hvor man får mest miljø for pengene.

Jeg mener, at det er udmærket, at man får de her ting ud i regionerne, sådan at vi er sikre på, at vi kan få det implementeret hurtigst muligt. Derfor mener jeg, at det er et godt ændringsforslag.

Ellers vil jeg sige, at på baggrund af de sidste års debat er det selvfølgelig glædeligt, at vi får dette brede flertal for Vandmiljøplan II, og at der er så få, der vil køre frihjul på denne ordning. Det synes jeg tegner godt for fremtiden, fordi det er et væsentligt problem, vi nu får hold på.

Bjarne Laustsen (S):

Vedrørende L 58 har vi i betænkningen tilkendegivet, at vi her ville tilkendegive vores holdninger til ændringsforslag nr. 7 og 14, og jeg kan sige, at vi stemmer for.

Ligeledes kan jeg meddele, at vi som følge af vores positive indstilling til ændringsforslag nr. 4 også stemmer for nr. 5 og 6, der er en følge af ændringsforslag nr. 4.

Ligeledes vil jeg foreslå, at vi får ændringsforslag 5 og 6 tilbage i udvalget for konsekvensrettelser.

Lene Espersen (KF):

Da vi havde lovforslagene til første behandling, havde Det Konservative Folkeparti en række

spørgsmål. Man kunne sige, vi holdt en ret kritisk ordførertale. Vi har nemlig været meget glade for, at vi var med i et forlig omkring Vandmiljøplan II, men der var altså på nogle områder nogle tvivlsspørgsmål, som vi mente skulle uddybes. Jeg må med tilfredshed sige, at jeg synes, vi har fået nogle meget gode og brugbare svar på de spørgsmål, vi har stillet.

Som Venstres hr. Christian Mejdahl allerede har sagt, så stillede vi spørgsmål bl.a. om efterafgrøder og vådområder, og jeg synes faktisk, vi er nået meget, meget fint frem til snorene. Det er positivt, at vi er nået så langt, og det, der har været vigtigt for os, har været, at der har været den fornødne fleksibilitet til at få de her instrumenter implementeret på en måde, det var til at leve med, også for erhvervet.

Vi har også sagt om L 58, at vi ville redegøre for vores stillingtagen til nogle af ændringsforslagene, og ganske som hr. Christian Mejdahl og de to ordførere fra Socialdemokratiet kan jeg sige, at vi selvfølgelig tilslutter os samtlige ændringsforslag, men at vi er enige i, at der ikke skal være nogen tvivlsspørgsmål, som der er ved to af ændringsforslagene, og derfor støtter vi, at de bliver taget tilbage i udvalget.

Annie Lunde Hansen (CD):

Vedrørende L 58: I betænkningen står, at Centrum-Demokraterne vil redegøre for sin stilling til ændringsforslagene ved andenbehandlingen, og vi kan herved meddele, at Centrum-Demokraterne kan støtte alle 16 ændringsforslag.

Ole M. Nielsen (KRF):

I Kristeligt Folkeparti har vi stillet ændringsforslag til L 55, § 1. Det er det forslag, som vil opstramme harmonikravene. Vores forslag går ud på at fjerne det element af loven. Vi finder, at den foreslåede opstramning bidrager meget lidt til det samlede mål for Vandmiljøplan II, nemlig 300 t ud af de 37.000 t, altså under 1 pct. af det, man skal nå. Til gengæld er det stærkt omkostningsbelastende for landbruget.

I den aftale, der ligger til grund for lovforslaget, er der regnet med 30 mio. kr. i omkostninger for landbruget, og det er efter sagkyndig vurdering, og de sagkyndige er Statens Jordbrugs- og Fiskeriøkonomiske Institut, slet ikke nok.

Hvordan man i det meget grundige forarbejde til Vandmiljøplan II kunne nøjes med 30 mio. kr., eller hvorfor man ikke på det tidspunkt fik

en vurdering fra instituttet, kan vi udenforstående jo undre os over.

Endelig skal opstramningen af harmonikravet her, som vi ifølge ministersvar har fået at vide, følges op af en ændring af landbrugsloven – en meget uheldig indflydelse på den i forvejen efter vores mening meget negative strukturudvikling, der finder sted i landbruget hen imod stadig større enheder. Jagten på jord kan altså fortsætte til skade for de fleste og til nytte kun for dem, der er så heldige at få deres jord solgt dyrt. Vi har selvfølgelig accepteret, at forligspartierne mener, at det er nødvendigt med denne drastiske lovgivning for at beskytte vort drikkevand og genoprette vort vandmiljø. Vi kender også argumentet om, at vi jo skal opfylde nitratdirektivet. Vi synes dog, denne detalje er så lille, at den må kunne undværes.

Med hensyn til opfyldelse af direktiver, kan jeg ikke lade være med nu, hvor vi er kommet over folkeafstemningen vedrørende EU i maj måned, hvor man selvfølgelig skulle passe på, hvad man sagde, at drage sammenligning med, hvad fødevareministeren i udvalget forleden fortalte om zoonosedirektivet, som var blevet vedtaget vistnok i 1990, og som indtil nu kun var implementeret i Danmark. Jeg mener bestemt, at vi i Danmark skal vise det gode eksempel i EU og gå foran med at holde loven og opfylde direktiverne, men det kan jo også nærme sig masochisme.

Med hensyn til opstramningen af harmonikravet synes vi, at det er en dyd eller måske næsten pligt at benytte sig af retten til at blive klogere. Selv om vi ikke har store forventninger om, det skulle lykkes at få tilslutning til vores ændringsforslag dér, vil vi stadig væk opfordre til det.

Så er vi glade for nogle svar, vi har fået fra ministeren, til L 56 om våde områder, hvor vi har en tilkendegivelse af, at det ikke absolut behøver at være store samlede, men også kan være små områder.

Vi er meget glade for miljøministerens egne ændringsforslag om, at det er amterne, der skal have administrationen, og også for den redegørelse, vi har fået, om, hvordan administrationen skal være.

Vi er også glade for, at vi til L 55 har fået at vide, at når man pålægger landbruget rådhedsindskrænkninger med hensyn til dyrkning af deres jord, skal de have fuld kompensation for udbyttetab og omkostninger.

Til L 58 har vi stillet ændringsforslag nr. 4, 5, 6 og 7, og jeg er meget glad for den positive tilslutning, som ændringsforslagene her har fået. Jeg har ikke spor imod at være den praktiske gris. Det er en udmærket rolle, og jeg er helt indforstået med, at fødevareministeren ønsker at trække ændringsforslag 4, 5, og 6 tilbage, fordi der åbenbart er tekniske problemer i udformningen af dem.

Jeg er selvfølgelig indstillet på, at tingene bliver lavet så godt som muligt. Forslagene rokker ikke ved målene i Vandmiljøplan II, men gør altså livet lidt lettere for landbruget.

Jeg siger tak for den positive modtagelse af vores ændringsforslag.

Thorkild B. Fransgaard (FP):

Ved den endelige afstemning om de her lovfor-
slag vil Fremskridtspartiet selvfølgelig stemme
imod. Vi mener fortsat ikke, der er brug for en
opstramning inden for landbruget hverken med
hensyn til gødningsforbrug eller harmonikrav-
ene. Vi mener, hele miljødebatten er kommet op
på et niveau, hvor det ikke hører hjemme, og vi
mener fortsat ikke, det er bevist, at det, man
vedtager her, vil hjælpe på miljøet.

Med hensyn til de ændringsforslag, der er
kommet, vil vi stemme for alle dem, Kristeligt
Folkparti har stillet.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det er klart, at vi ved en anden behandling ofte
– fordi sådan er vores arbejdsmetode – kommer
til at beskæftige os med hjørner af problemstil-
lingen og derfor i forhold til offentligheden
måske giver indtryk af, at vi har mistet over-
blikket. Jeg vil gerne sige, det har forligsparti-
erne ikke. Der er tale om en samlet forligsaftale,
som er blevet forhandlet igennem med megen
stor omhu og med megen ihærdighed, og hvor
vi i fællesskab løser omfattende problemer og
skaber forbedringer i Danmark.

Det havde jeg lejlighed til at sige min mening
om ved førstebehandlingen. Det skal jeg ikke
gentage her, kun udtrykke tilfredshed med, at
de mange problemer, der har været rejst under
udvalgsarbejdet, har kunnet løses på en god
måde.

Jeg vil også sige tak til ikke bare partierne,
men også de organisationer uden for dette hus,
vi har forhandlet med. Når det f.eks. gælder
spørgsmålet om våde enge, tænker jeg især på
Amtsrådsforeningen. Der har vi haft et godt

samarbejde, og jeg synes, vi har fundet en god
og fornuftig løsning.

Der var imidlertid et spørgsmål, der stod til-
bage, og som hr. Mejdahl gerne ville have min
kommentar til. Det drejer sig om virkningerne
for henholdsvis fjerkræbruget og sobrugene
ved skærpelsen af harmonikravet til 140 kilo N
pr. ha.

En fedesvinsbesætning kan sagtens klare det-
te eller, rettere sagt, der er ikke nogen stram-
ning for deres vedkommende, hvorimod når
det drejer sig om fjerkræ- og sobesætninger, er
der et problem. Det gør vi opmærksom på
undervejs i forhandlingerne. Vi valgte med
åbne øjne, idet vi ville lægge det ned til Kom-
missionen og bede om en undtagelse af hensyn
til kvægbruget. Det er det, vi har notificeret, og
det er det, vi i øjeblikket drøfter i forhold til
Kommissionen. Der var netop sænkningen til
de 140, om jeg så må sige, en løftestang for, at vi
kan hjælpe kvægbruget på denne måde.

Det, at vi har denne aftale og vi har lavet det-
te udspil i forhold til Kommissionen, gør imid-
lertid ikke, at vi har glemt, at der er nogle pro-
blemer. Vi ved, der er et problem,
og vi er opmærksomme på, der er et problem.
Jeg vil ikke sige andet, end at jeg tror, at det vil
være forkert nu at komme med konkrete
ændringsforslag. Dels ville det være vanskeligt
at opnå enighed om det i forligskredsen, og dels
ville det skabe os uhyggelig store vanskelighe-
der i forhold til godkendelsen i Kommissionen.

Derimod har vi lov til at henvise til, at der i
selve aftalen er indbygget en proces. Der er
indbygget en proces, hvor vi i 2002 og 2003 skal
foretage en vurdering af de enkelte elementer
for at se, hvordan de har virket. Det vil sige, at
vi mødes flere gange undervejs, og når vi i fæl-
lesskab er opmærksomme på nogle af de pro-
blemer, der her har været rejst, vil jeg da i hvert
fald ikke udelukke, at vi undervejs kan finde
løsninger.

Men jeg vil altså ikke give noget konkret løfte
om at ændre det udspil, som jeg tror er helt,
helt afgørende for, at vi kan få hele pakken
godtaget i forhold til Kommissionen.

Vi er opmærksomme på det her problem. Det
blev rejst undervejs i forhandlingerne; det blev
rejst af landbruget efterfølgende, og jeg kan
ikke sige andet end at henvise til, at der er en
proces indbygget i selve forslaget.

Hvis det i øvrigt er muligt inden for rammer-
ne af vore forpligtelser, vore aftaler, hvis vi i
øvrigt partierne imellem er enige om det, vil jeg

bestemt ikke udelukke, at man senere kan finde en løsning. Men som det ser ud nu, skal vi holde os til den aftale, vi har indgået.

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): I forlængelse af miljø- og energiministeren vil jeg sige, at med de dele af forliget, som jeg har med at gøre, har der også været et overordentlig fornuftigt samarbejde imellem forligspartierne, også efter at vi skulle udmønte det fornuftige forlig, som jo blev vedtaget.

Hr. Christian Mejdahl citerede en række svar, som jeg har givet undervejs, og jeg vil gerne endnu en gang bekræfte, at jeg står bag disse svar. Det har jeg gjort med min underskrift, og den har jeg ikke trukket tilbage. Så det var korrekt citeret, jeg står selvfølgelig ved svarene.

Så var der et lille mellemspil i hr. Christian Mejdahls tale, som handlede om de to ændringsforslag, planperioden og efterafgrøderne, og der blev henvist til Kristeligt Folkeparti. Jeg vil gerne sige, at en ting er procedure, noget andet er politik, og når de to ændringsforslag er kommet igennem, skyldes det udelukkende, at der har været en ordentlig, fornuftig snak mellem forligspartierne på de to områder, ikke mindst ved hr. Christian Mejdahls mellemkomst. Det er grunden til, at vi er enige om det, og ikke det parti, som har stillet dem. De har så ramt det, som vi var enige om. Det kan man sige var heldigt, men det er ved forligspartierne, at det er kommet i stand.

Mariann Fischer Boel (V):

Med hensyn til L 67, der jo er skatteministerens andel af Vandmiljøplan II-pakken, vil jeg gerne anmode om, at forslaget går tilbage til Skatteudvalget inden tredje behandling.

Ole M. Nielsen (KRF):

Som allerede meddelt i betænkningen kan Kristeligt Folkeparti ikke stemme for L 55, L 56 og L 58, heller ikke selv om vi får vores ændringsforslag vedtaget, og selv om vi stemmer for samtlige ændringsforslag til lovforslagene.

Som også forklaret i vores betækningsbidrag finder vi Vandmiljøplan II alt for omstændelig, alt for restriktiv, alt for bureaukratisk i forhold til de problemer, vandmiljøplanen skal medvirke til at løse.

Det er ifølge ministeren ikke teknisk muligt at stille ændringsforslag om kompensation til landbruget for de omkostninger, som forligspartierne i forliget egentlig har vurderet, at

planen vil påføre landbruget – et tal på 492 mio. kr. er sikkert stærkt undervurderet.

Ministeren meddeler os i et svar, at en sådan kompensation vil skulle notificeres i EU, da den vil vurderes at være konkurrenceforvridende. Det er højst besynderligt, idet de omkostninger, som planen pålægger landbruget, er lige så konkurrenceforvridende, bare i modsat retning, nemlig til ugunst for dansk landbrug, men omkostningsbelastningen skal altså ikke notificeres. Det er ikke fremmende for forståelsen for EU, desværre.

Vi vil finde en anden anledning til at arbejde for kompensation til landbruget for de omkostninger.

Økonomien i dansk landbrug er på trods af nogle få gode år truet, og svineproducenternes økonomi er alvorligt truet. Den er truet af Vandmiljøplan II og af pesticidafgifter, jord-skatter, skattestramninger, som naturligvis ikke bliver så snærende for landbruget, hvis ikke landbruget tjener penge. Flere andre ting truer: sidst, men ikke mindst de kommende nedskæringer i EU's landbrugspriser, som med besvær selvfølgelig bliver gennemført i løbet af nogle år.

Til sidst vil jeg sige, at på trods af alt det her stemmer vi for L 67 ved denne anden behandling. Vi synes, det er helt rimeligt, at gødning til andre formål end landbrugsformål og gartneriformål skal pålægges en afgift. Så der er vi med.

Svend Aage Fauverholdt (DF):

Kan Dansk Folkeparti være med til at ændre i L 55, ja, så gør vi det med glæde. De problemer, det vil skabe for dansk landbrug, ser vi på med stor bekymring, og derfor er vi i dag med på det ændringsforslag, som Kristeligt Folkeparti stiller om, at harmonikravene udgår.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende lovforslag nr. L 56: Forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning. (Beskyttelse af drikkevandsressourcer og vandforsyning).

Ændringsforslag nr. 1 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der foretoges dernæst afstemning vedrørende lovforslag nr. L 55: Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om naturbeskyttelse, lov om vandløb og lov om planlægning. (Justering af harmonikravene og genopretning af vådområder i overensstemmelse med aftalen om Vandmiljøplan II).

Afstemning

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 16 stemte for, 85 imod.

Ændringsforslag nr. 1 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der foretoges dernæst afstemning vedrørende lovforslag nr. L 58: Forslag til lov om jordbrugs anvendelse af gødning og om plantedække.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-3 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 vedtoges med 90 stemmer mod 12.

Ændringsforslag nr. 6 betragtedes som vedtaget efter vedtagelsen af ændringsforslag nr. 5.

Ændringsforslag nr. 7 vedtoges med 94 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 8 forkastedes, idet 51 stemte for, 52 imod.

Ændringsforslag nr. 9-11 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12 forkastedes, idet 42 stemte for, 61 imod.

Ændringsforslag nr. 13 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15 og 16 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Vi går derefter til forslag til lov om afgift af kvælstof indeholdt i gødninger m.m. (Lovforslag nr. L 67).

Lovforslaget overgik til tredje behandling.

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

29) Anden behandling af lovforslag nr. L 113: Forslag til lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre.

Af finansministeren (Mogens Lykketoft).
(FremSAT 2/6 98. Første behandling 11/6 98.
Betænkning 16/6 98).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

30) Forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til justitsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om Schengensamarbejdet – herunder Danmarks stilling i samarbejdet efter vedtagelsen af Amsterdamtraktaten?«

Af Dorte Bennedsen (S), Birthe Rønn Hornbech (V), Bendt Bendtsen (KF), Anne Baastrup (SF), Peter Skaarup (DF), Sonja Albrink (CD), Elisabeth Arnold (RV), Keld Albrechtsen (EL), Tom Behnke (FP) og Jann Sjørnsen (KRF).
(Forespørgslen anmeldt 4/6 98. Fremme af forespørgslen vedtaget 11/6 98).

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg gør allerede nu opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive sat på dagsordenen tirsdag den 23. juni 1998.

Begrundelse

Dorte Bennedsen (S):

På baggrund af den megen opmærksomhed og debat, der under valgkampen blev om Danmarks tiltræden til Schengensamarbejdet, herunder også spørgsmål, der blev stillet om Danmarks stilling, når dele af Schengensamarbejdet overføres til søjle 1 i det fælleseuropæiske samarbejde, har Folketinget fundet det rigtigt, at Folketinget får lejlighed til som en opsamling på debatten endnu en gang at drøfte samarbejdet, og derfor er denne forespørgsel stillet.

Besvarelse

Justitsministeren (Frank Jensen):

Sidste år besluttede et stort flertal i Folketinget, at Danmark kunne indtræde i Schengensamarbejdet. Det skete efter et grundigt forberedende arbejde i årene forud, hvor omfattende materiale blev sendt til Folketinget, og hvor vi i flere omgange havde lejlighed til at diskutere Schengensamarbejdet her i Folketinget. Få internationale aftaler er blevet debatteret så indgående og intenst som Schengenkonventionen. Det er der kun grund til at glæde sig over.

Jeg forstår imidlertid godt, hvis mange under den hektiske debat om Amsterdamtraktaten havde svært ved at bevare overblikket, og jeg hilser derfor med tilfredshed, at vi i dag får mulighed for endnu en gang at drøfte Schengensamarbejdet og Danmarks deltagelse i dette samarbejde. Det giver os lejlighed til at samle op på nogle af de løse ender i debatten og at aflive nogle af myterne. Og med en ny grundlæggende og sammenhængende debat er jeg overbevist om, at vi vil stå endnu bedre rustet til at gå aktivt ind i dette samarbejde.

Som jeg efterhånden har sagt mange gange, har Schengensamarbejdet to grundlæggende formål. Det ene formål er at skabe rejsefrihed over de fælles grænser mellem Schengenlandene. Det andet formål er at sikre en effektiv kontrol med de ydre grænser omkring Schengenområdet og at styrke bekæmpelsen af grænseoverskridende kriminalitet og illegal indvandring.

Disse to målsætninger hænger uløseligt sammen. Uden en effektiv kontrol ved de ydre grænser og et tæt samarbejde omkring kriminalitetsbekæmpelse kan vi ikke realisere rejsefriheden, og gennem omlægninger i kontrollen